

ODPORÚČANIA

ODPORÚČANIE RADY (EÚ) 2015/1184

zo 14. júla 2015

o hlavných smeroch hospodárskych politík členských štátov a Európskej únie

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na závery Európskej rady,

keďže:

- (1) V zmluve sa ustanovuje, že členské štáty majú považovať svoje hospodárske politiky za vec spoločného záujmu a koordinovať ich v rámci Rady. V zmluve sa ďalej ustanovuje, že Rada má na účely riadenia politík členských štátov a Únie prijať hlavné smery hospodárskych politík, ako aj usmernenia pre politiky zamestnanosti.
- (2) V súlade so zmluvou Únia vypracovala a zaviedla nástroje na koordináciu fiškálnej politiky a makroštrukturálnych politík. V rámci európskeho semestra sa spájajú rôzne nástroje do jedného zastrešujúceho rámca pre integrovaný mnohostranný hospodársky a rozpočtový dohľad. Zjednodušením a posilnením európskeho semestra, ako sa stanovuje v ročnom prieskume rastu na rok 2015, ktorý vypracovala Komisia, by sa ešte viac malo zlepšiť jeho fungovanie.
- (3) Finančná a hospodárska kríza odhalila a zdôraznila závažné nedostatky v hospodárstve Únie a jej členských štátov. Zároveň poukázala na úzku vzájomnú závislosť hospodárstiev a trhov práce členských štátov. Okrem toho, v dôsledku výrazného zvýšenia úrovni verejného dlhu vznikli riziká pre fiškálnu udržateľnosť. Dosiahnutie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu a zabezpečenie tvorby pracovných miest v Únii je v súčasnosti kľúčovou výzvou. To si vyžaduje koordinované a ambiciózne politické opatrenia na úrovni Únie, ako aj na vnútroštátnej úrovni, v súlade so zmluvou a správou hospodárskych záležitostí Únie. Uvedené politické opatrenia kombinujúce opatrenia týkajúce sa ponuky a dopytu by mali zahŕňať zvýšenie investícií, obnovený záväzok v prospech štrukturálnych reforiem a uplatňovanie fiškálnej zodpovednosti.
- (4) Členské štáty a Únia by mali tiež riešiť sociálne dôsledky krízy a zamerať sa na vytváranie súdržnej spoločnosti, v ktorej sú ľudia schopní predvídať a zvládať zmeny a môžu sa aktívne zúčastňovať na spoločenskom a hospodárskom dianí. Mal by byť zabezpečený prístup a možnosti pre všetkých a chudoba a sociálne vylúčenie by sa mali zredukovať, najmä zabezpečením účinného fungovania trhov práce a systémov sociálneho zabezpečenia a odstránením prekážok, ktoré bránia účasti na trhu práce. Členské štáty by tiež mali zaistiť, aby výhody vyplývajúce z hospodárskeho rastu pocítili všetci občania a všetky regióny.
- (5) Opatrenia v súlade s integrovanými hlavnými smermi hospodárskych politík a politík zamestnanosti sú dôležitým príspevkom k dosiahnutiu cieľov stratégie Európa 2020 pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast (ďalej len „stratégia Európa 2020“). Stratégia Európa 2020 by mala byť posilnená integrovaným súborom európskych a vnútroštátnych politík, ktoré by členské štáty a Únia mali vykonávať, aby dosiahli pozitívne účinky presahovania koordinovaných štrukturálnych reforiem, primeranú celkovú hospodársku politiku a jednotnejší príspevok európskych politík k dosiahnutiu cieľov stratégie Európa 2020 a aby zabezpečili hladké fungovanie hospodárskej a menovej únie. Hlavné smery hospodárskych politík členských štátov a Únie, ktoré sú pripojené k tomuto odporúčaniu, a príslušné usmernenia pre politiky zamestnanosti tvoria spolu integrované hlavné smery pre vykonávanie stratégie Európa 2020 (ďalej len „integrované hlavné smery stratégie Európa 2020“).
- (6) Hoci sú integrované hlavné smery stratégie Európa 2020 adresované členským štátom a Únii, mali by sa vykonávať v partnerstve so všetkými vnútroštátnymi, regionálnymi a miestnymi orgánmi, v úzkej spolupráci s parlamentmi, ako aj so sociálnymi partnermi a zástupcami občianskej spoločnosti.

- (7) Prostredníctvom hlavných smerov hospodárskych politík sa členským štátom poskytuje usmernenie na vykonávanie reforiem, a to s ohľadom na vzájomnú závislosť medzi členskými štátmi. Sú v súlade s Paktom stability a rastu. Takéto hlavné smery by mali byť základom odporúčaní pre jednotlivé krajiny, ktoré môže Rada adresovať členským štátom,

TÝMTO ODPORÚČA, aby členské štáty a v prípade potreby Únia zohľadnili vo svojich hospodárskych politikách hlavné smery uvedené v prílohe, ktoré sú súčasťou integrovaných hlavných smerov stratégie Európa 2020.

V Bruseli 14. júla 2015

Za Radu
predseda
P. GRAMEGNA

PRÍLOHA

Hlavné smery hospodárskych politík členských štátov a Európskej únie**Časť I integrovaných hlavných smerov stratégie Európa 2020****Hlavný smer č. 1: Podpora investícií**

Zvýšenie úrovne produktívnych investícií v Európe je kľúčom k podpore dopytu a zlepšeniu konkurencieschopnosti a potenciálu dlhodobého rastu v Európe. Úsilie by sa malo zamerať na mobilizáciu finančných prostriedkov na financovanie životaschopných investičných projektov, zabezpečenie toho, aby sa finančné prostriedky dostali do reálnej ekonomiky, a zlepšenie investičného prostredia. Dôležitými prvkami zachovania atraktívnosti Únie z hľadiska investícií súkromného sektora vrátane zahraničných investícií sú makroekonomická a finančná stabilita, ako aj predvídateľnosť regulačného rámca a otvorenosť a transparentnosť jej finančného sektora.

Mal by sa plne využívať potenciál fondov Únie vrátane Európskeho fondu pre strategické investície a štrukturálnych fondov, ako aj vnútroštátnych fondov na financovanie investícií podporujúcich rast v kľúčových oblastiach. V tejto súvislosti sú kľúčovými prvkami riadenie fondov zamerané na výsledky a v prípade potreby aj intenzívnejšie využívanie inovatívnych finančných nástrojov.

Zabezpečenie toho, aby sa finančné prostriedky dostali do reálnej ekonomiky si vyžaduje zvýšenie transparentnosti a poskytovania informácií, najmä prostredníctvom realizácie Európskeho centra investičného poradenstva pod záštitou Európskej investičnej banky a vytvorenia transparentného súboru projektov. V záujme zabezpečenia hladkého vykonávania operácií, primeraného preberania rizika a maximálnej pridanej hodnoty je kľúčová úzka spolupráca so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami.

Hlavný smer č. 2: Posilňovanie rastu vykonávaním štrukturálnych reforiem v členských štátoch

Na posilnenie a udržanie oživenia hospodárstva a zabezpečenie udržateľnosti verejných financií, zlepšenie konkurencieschopnosti, predchádzanie škodlivým makroekonomickým nerovnováham a ich odstránenie v súlade s postupom pri makroekonomickej nerovnováhe a zvýšenie potenciálu rastu hospodárstiev Únie je nevyhnutné ambiciózne vykonávanie štrukturálnych reforiem v členských štátoch, a to na trhu s výrobkami, ako aj na trhu práce, v systémoch sociálneho a dôchodkového zabezpečenia. Pomohlo by to aj v snahe dosiahnuť lepšiu hospodársku a sociálnu súdržnosť. K odstráneniu prekážok rastu a investícií a k zvýšeniu schopnosti ekonomiky prispôbiť sa prispievajú reformy zvyšujúce hospodársku súťaž, najmä v neobchodovateľnom sektore, lepšie fungovanie trhov práce a zlepšenie podnikateľského a prostredia. Členské štáty považujú svoje hospodárske politiky za vec spoločného záujmu a koordinujú ich s cieľom zvýšiť pozitívne synergie a predchádzať negatívnym účinkom presahovania.

Je potrebné vykonávať reformy trhu práce a sociálneho systému, aby sa podporil rast a zamestnanosť, pričom sa má zabezpečiť prístup všetkých k vysoko kvalitným, dostupným a udržateľným sociálnym službám a dávkam. Opatrenia v oblasti reforiem trhu práce, napríklad mechanizmy stanovovania miezd a zvyšovanie miery účasti, by sa mali uskutočňovať v súlade s podrobnejším usmernením stanoveným v usmerneniach pre politiky zamestnanosti.

Ďalšie úsilie je potrebné na to, aby sa Únia stala atraktívnou destináciou pre talentovaných a zručných ľudí. Proces reformy a ďalšia integrácia trhov s výrobkami by mali pokračovať, aby sa pre spotrebiteľov a podniky Únie zabezpečili nižšie ceny a širší výber tovaru a služieb. Lepšie integrované trhy umožňujú spoločnostiam prístup k podstatne väčšiemu trhu, než je ich domáci trh, čím sa im poskytuje viac príležitostí na expanziu. Konkurencieschopnejšie a lepšie integrované trhy s výrobkami tiež podporia inováciu a môžu pomôcť zvýšiť rýchlosť prispôsobovania sa hospodárskym otarasom a odolnosť voči nim v jednotlivých členských štátoch a v Únii ako celku.

Malo by sa pokračovať v úsilí s cieľom zlepšiť regulačné prostredie, v ktorom pôsobia podniky, s cieľom podporovať malé a stredné podniky, a toto by malo zahŕňať modernizáciu verejnej správy, zníženie administratívneho zaťaženia, väčšiu transparentnosť, boj proti korupcii, daňovým únikom a nelegálnej práci, zlepšenie nezávislosti, kvality a účinnosti súdnych systémov, ako aj vymáhateľnosť zmluvného plnenia a dobre fungujúce postupy pre platobnú neschopnosť.

Informačné a komunikačné technológie a digitálne hospodárstvo sú dôležitým hnacím mechanizmom produktivity, inovácie a rastu vo všetkých odvetviach hospodárstva. Podpora súkromných investícií do výskumu a inovácií by mala

byť sprevádzaná hĺbkovými reformami s cieľom modernizovať systémy výskumu a inovácie, posilniť spoluprácu medzi verejnými inštitúciami a súkromným sektorom a zlepšiť širšie rámcové podmienky pre spoločnosti, aby mohli intenzívnejšie využívať znalosti. Zvyšovanie kvality a efektívnosti verejných investícií do výskumu a inovácie bude naďalej zlepšovať kvalitu verejných financií a môže zlepšiť dlhodobú udržateľnosť verejných financií.

Hlavný smer č. 3: Odstraňovanie kľúčových prekážok udržateľného rastu a zamestnanosti na úrovni Únie

Ďalšia integrácia jednotného trhu vrátane odstránenia zostávajúcich prekážok, zvýšenie hospodárskej súťaže a zlepšenie podnikateľského prostredia je kľúčom k tomu, aby Európa zostala atraktívnym miestom pre podniky, ako domáce tak i zahraničné. S cieľom posunúť hranicu európskej produktivity je potrebné posilniť inováciu a vytváranie ľudského kapitálu a zabezpečiť integrovaný dobre fungujúci jednotný digitálny trh. K vytvoreniu digitálnej Európy bez hraníc a zvýšeniu produktivity môže prispieť zvýšené používanie informačných a komunikačných technológií zo strany spotrebiteľov aj podnikov.

Dobre fungujúci finančný sektor má kľúčový význam pre hladké fungovanie hospodárstva. V plnom rozsahu by sa mali vykonávať posilnené ustanovenia týkajúce sa regulácie a dohľadu a realizovať pravidlá ochrany spotrebiteľa v oblasti finančných trhov a finančných inštitúcií. Je potrebné prijať opatrenia na vybudovanie udržateľného sekuritizovaného trhu v Európe, čím sa prispeje k zlepšeniu skutočnej schopnosti financovania zo strany bánk Únie. Je potrebné zriadiť skutočnú úniu kapitálových trhov v nadväznosti na úspechy jednotného trhu finančných služieb a kapitálu.

Vybudovaním silnej energetickej únie by sa mala zabezpečiť cenovo dostupná, bezpečná a udržateľná energia pre podniky a domácnosti. Malo by sa pokračovať v nákladovo efektívnom vykonávaní rámca politík v oblasti klímy a energetiky na obdobie do roku 2030 a v prechode na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje, a to aj prostredníctvom reforiem na strane dopytu a ponuky, zároveň by sa mala podporovať tvorba zelených pracovných miest, zelené technológie a inovátné riešenia. V tejto súvislosti si odvetvia energetiky a dopravy naďalej vyžadujú osobitnú pozornosť, a to aj pokiaľ ide o prepojenia a infraštruktúry.

Právne predpisy Únie by sa mali zamerať na tie otázky, ktoré sa dajú najlepšie riešiť na európskej úrovni, a mali by byť navrhnuté tak, aby sa zohľadnil ich hospodársky, environmentálny a sociálny vplyv. Vytvorenie rovnakých podmienok bez ohľadu na hranice s lepšou predvídateľnosťou regulačného rámca a v plnom súlade s pravidlami hospodárskej súťaže ešte viac priláka investície. Kvalitnejšie a lepšie predvídateľné podnikateľské prostredie je obzvlášť dôležité v sieťových odvetviach, pre ktoré sú charakteristické dlhodobé investičné horizonty a rozsiahle počiatkové investície. Vonkajší rozmer vnútorného trhu by sa mal ďalej rozvíjať.

Hlavný smer č. 4: Zlepšovanie udržateľnosti verejných financií a ich priaznivosti pre rast

Zdravé verejné financie sú kľúčové pre rast a tvorbu pracovných miest. Fiškálna udržateľnosť je nevyhnutná na zabezpečenie dôvery investorov a fiškálneho priestoru nevyhnutného na riešenie neočakávaného vývoja a maximalizovanie pozitívneho prínosu verejných financií pre hospodárstvo. Tým sa tiež vytvárajú vhodné podmienky na podporu rastu a investícií. Členské štáty by mali zabezpečiť dlhodobú kontrolu úrovne deficitu a dlhu. Fiškálne politiky sa musia vykonávať v rámci založenom na pravidlách Únie, konkrétne na Pakte stability a rastu, doplnených o zdravé vnútroštátne rozpočtové opatrenia. Fiškálne politiky by mali odzrkadľovať hospodárske podmienky a riziká pre udržateľnosť na úrovni členských štátov a zároveň zabezpečovať dobrú koordináciu hospodárskych politík. Členské štáty eurozóny sa vyzývajú, aby naďalej dôkladne monitorovali celkovú fiškálnu situáciu eurozóny vrátane zámeru fiškálnej politiky a diskutovali o nich.

Pri vypracúvaní a vykonávaní rozpočtovej konsolidácie by stratégie mali uprednostňovať výdavkové položky podporujúce rast v oblastiach, akými sú vzdelávanie, zručnosti a zamestnateľnosť, výskum, vývoj a inovácia a investície do sietí, ktoré majú pozitívny vplyv na produktivitu. Reformy výdavkov by sa mali zameriavať na zvyšovanie efektívnosti vo verejnej správe. Takéto reformy možno pripraviť najmä prostredníctvom preskúmania výdavkov s cieľom zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť.

Reformy v oblasti výdavkov, ktoré podporujú efektívne pridelovanie zdrojov na podporu rastu a zamestnanosti, pričom sa zachová rovnosť, by mali byť v prípade potreby doplnené modernizáciou príjmových systémov. Malo by sa pokračovať v preskúmaní spoločného konsolidovaného základu dane z príjmov právnických osôb. Prechod na dane viac podporujúce rast pri súčasnom zabezpečení dodržiavania Paktu stability a rastu môže prispieť k náprave neefektívnosti

trhu a položiť základy pre udržateľný rast a tvorbu pracovných miest. Zároveň je dôležité zohľadniť distribučné účinky pri každej zmene zdanenia. Efektívnosť daňového systému by sa mohla posilniť rozšírením daňového základu, ako napríklad odstránením oslobodení od dane a preferenčných režimov alebo obmedzením ich používania a rozsahu, overením rozsahu a efektívnosti daňových výdavkov a posilnením daňovej správy, zjednodušením daňového systému, ako aj bojom proti daňovým podvodom a agresívnemu daňovému plánovaniu.
